

Koncert Crnogorskog simfonijskog orkestra održan u Nikšićkom pozorištu

Orkestarske boje i filmski prizvuk

NIKŠIĆ - Na koncertu održanom u subotu večer u Nikšićkom pozorištu (baš kao i na prethodnom nastupu u ovom gradu) Crnogorski simfonijski orkestar je tamnošnjoj publici prvi put predstavio dva djela, nastavljajući tako sa praksom konstantnog obogaćivanja svog koncertnog repertoara.

Pod rukovodstvom maestra Grigorija Kraska, crnogorsku premijeru imala je „Fantazija na temu Tomasa Talisa“ koju je napisao britanski kompozitor Ralf von Vilijams. U nastavku programa nikšićkoj publici prvi put predstavljena je i „Simfonija broj 3“ u D-duru, op. 29 Petra Iljiča Čajkovskog, koju su simfoničari nedavno premijerno izveli u CNP-u.

Crnogorski simfoničari sa maestrom Kraskom u Nikšićkom pozorištu

FANTAZIJA

„Talisova fantazija“ napisana je 1910. godine (revidirana 1913. i 1919), u vrijeme kada je u Evropi „obraćanje prošlosti“ bilo u punom zamahu kroz neo-stilove. Ozbiljan „ton“ koji provijava kroz djelo ne umanjuje prijemčivost kod slušalaca. Štaviše, fantazija je postala veoma popularna i uvrštena je u red najboljih ostvarenja na polju orkestarske muzike u Velikoj Britaniji. U njoj Vilijams pravi dvostruki omaž - jedan upućuje na individualni stil britanskog kompozitora Tomasa Talisa (1505-1585), posredstvom kojeg se referira na renesansno doba u Velikoj Britaniji i elizabetansku eru. Psalm na kojem je Vilijams zasnovao djelo, i koji se nazire samo kao podtekst, po-

tiče iz Metju Parkerovog „Psaltira“ iz 1567, a Talisova melodija iz „Engleskog himnala“. Talis je kompletni opus posvetio duhovnoj muzici. Ipak, u „obraćanju“ njegovom stilu i vremenu u kom je živio dalje nema očiglednih crkvenih referenci (Vilijams je bio agnostik), pa je duhovna paradigma tretirana na nivou apstrakcije i ogrbljena je sa folklornim, pastoralnim zvučnim elementima.

Izvođački ansambl Vilijams dijeli u brojčano i funkcionalno različite blokove: veći i manji gudački orkestar (prostorno razdvojeni na sceni) i gudački kvartet. Funkcionisanje orkestrara djeluje po principu „pitanje-odgovor“ i/ili repetitivnosti, dok drugi, manji orkestar ima funkciju eha i svojevrsnog oreola većeg. Ne-

ma tipičnog simfonijskog razvoja, progresija, klasične repetitivnosti na makro planu, već je na snazi izlaganje nekoliko povezanih i/ili srodnih tema i podtema koje se obrađuju kroz zasebne odsjeke, što u oblikovnom smislu podsjeća na renesansne formalne obrasce.

Izvođenje fantazije započeto je u kontemplativnom maniru, uz luminiscentnu orkestarsku boju i „filmski prizvuk“ koje su simfoničari zadržali sve do kraja izvođenja. Muzički materijal sproveden je bez napora, usredsređeno i strpljivo, a maestro Kraska je iz muzičara ekstrahovao pravu mjeru zvučne profinjenosti i senziбилnosti, koje izvođenje ovog djela i zahtijeva. Simfoničari su pod njegovim vođstvom uspjeli da pronađu brojne di-

namičke nivoe, koji su se u najvećoj mjeri kretali u okvirima piana, i da vješto prelaze iz jednog u drugi, gradeći vrlo sofisticiranu dinamičku sliku. Do punktova povremenih mikro-klimaksa se dolazilo i iz njih izlazilo fluentno, a nadahnutost muzičara bila je konstantno prisutna. Posebnu ulogu u tom smislu imali su muzičari za prvim pultom - Slađana Cvejić, Katarina Pavlović, Ilijana Blagojević i Dmitrij Prokofjev. Zadržavajući sveopštu meditativnost, uz izvjesnu dozu mističnosti zbog koje nam djelo pruža različite mogućnosti tumačenja, Crnogorski simfonijski orkestar je uspio da prikaže ono što je bilo u fokusu kompozitorove pažnje, a to su preplitanje i fuzija folklornog i duhovnog, čime su uspješno

Pod rukovodstvom maestra Grigorija Kraska, crnogorsku premijeru imala je „Fantazija na temu Tomasa Talisa“ koju je napisao britanski kompozitor Ralf von Vilijams.

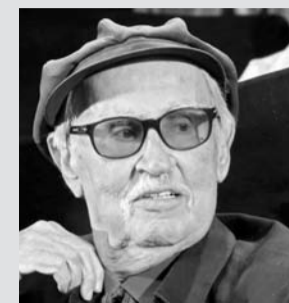
Nikšićkoj publici prvi put predstavljena je i „Simfonija broj 3“ u D-duru, op. 29 P.I. Čajkovskog

sintetisane dvije, vremenski udaljene epohe.

SIMFONIJA

U sličnom raspoloženju započeo je i inicijalni materijal „Simfonije broj 3“ P.I. Čajkovskog iz 1875. godine. Samo djelo kroz bogat i šarenolik sadržaj i različite karaktere omogućava orkestru da prikaže brojne interpretativne performanse. U tom smislu, sve one kvalitete koji su došli do izražaja na prethodnom nastupu u Podgorici potvrđeni su i u Nikšićkom pozorištu. Pod vođstvom Grigorija Kraska i ovo izvođenje simfonije imalo je širinu i logiku frazeološke ravni, nesmetanu i neprekinutu temporalnu fluktaciju (posebno pri tretmanu plesnih segmenata), pouzdanu dinamičku nadgradnju, moćne kulminatorne punktove, kao i konzistentnost i homogenost ansambla u tutti segmentima, što je sveukupno posmatrajući proizvelo snažnu i uvjerljivu dramaturšku sliku, koja je kod crnogorskih simfoničara uvijek sveprisutna kada se tumači poetika Čajkovskog. **Vanja VUKČEVIĆ**

Preminuo režiser Vitorio Tavijani

RIM - Čuveni italijanski reditelj i scenarista Vitorio Tavijani preminuo je u 89. godini poslije duge bolesti, potvrdila je njegova kćerka Đovana italijanskim medijima.

- Smrt Vitorija Tavijana užasan je gubitak za italijanski film i kulturu - izjavio je predsjednik Italije Serđo Matarella, hvaleći nezaboravna remek-djela koje su snimila braća Tavijani.

Vitorio je bio polovina čuvenog italijanskog filmskog dua, zajedno sa bratom Paolom (86). Braća su postala poznata imena u Italiji tokom šezdesetih, a zajedno su snimili više od 20 filmova uključujući i ostvarenje „Ja sam Bog Otac“ (Padre Padrone) iz 1977. koji je pobijedio u Kanu i dokudramu „Cezar mora da umre“ koja je trijumfovala na Berlinskom festivalu 2012.

Braća Tavijani često su adaptirali klasike, od Pirandela, preko Tolstoga do Getea. Posljednji film na kojem su dijelili rediteljski posao bio je „Čudetni Bokačo“ iz 2015.

Vitorio Tavijani rođen je u San Minijatu u Toskani 1929. Počeo je profesionalnu karijeru kao novinar prije nego što je udržio snage sa bratom. Prvi film, kratkometražni „San Minijato, jula 1944“ režirali su 1954, a zlatno doba doživjeli sedamdesetih i ranih osamdesetih kada su snimili niz zapaženih djela poput: „Dobro jutro Vavilone“, „Sveti Mihajlo je imao pijetla“, „Noć svetog Lorenca“... **R.K.**

Izložba „Slike italijanskih marinista na području Boke“ otvorena u Kotoru

Umjetnost u pričama života i vremena

KOTOR - Izložba „Slike italijanskih marinista na području Boke kotorske“ otvorena je u Galeriji solidarnosti u Kotoru, u organizaciji Zajednice Italijana Crne Gore i Pomorskog muzeja.

Postavku je otvorio ambasador Republike Italije u Crnoj Gori Luka Zelioli.

Kako javlja RadioDux, ambasador Zelioli izrazio je zadovoljstvo što je izložba otvorena u Kotoru, „koji prednjači u čuvanju onoga što su prave veze i sjećanja koja povezuju ovaj grad sa Italijom u odnosu koji nije samo geografske, nego i kulturološke prirode“.

Brojnim posjetiocima obratio se i direktor Pomorskog muzeja Crne Gore Andro Radulović. -Vode Jadrana, iako zašle du-

boko u kopno, nikada nisu razdvojile dvije obale, već su nasupro, zapljuskujući ih, do dana današnjeg i te kako spajale. Na istočnoj obali, na samom jugu, zavukle su se među vijencem gora i dozvolile valovima da ih zapljusne i u njima otisne najljepši pečat prirode, zaliv Boke. Od postanka, svojom ljepotom i mirom, Boka je mamila, plijenila i osvajala, klesala duh i bila nepresušno izvorište nadahnuća umjetnika, ali i onih koji su kroz umjetnost željeli ostaviti priču života i vremena. Jedno poglavlje te priče je veče čeras pred nama - kazao je Radulović.

Kako je naglasio, to je i dokaz jednog vremena kojeg su stvarala dva naroda sa dvije obale, a čija je zajednička posvećenost

bila morska površina.

- Jedni ploveci a drugi bilježeci, našli su svoj životni put i cilj na istom plavom prostranstvu, ostavljajući nam na najljepši način zapise prošlosti, koje danas čitamo istim jezikom - jezikom umjetnosti - ocijenio je Radulović.

Prema njegovim riječima, zbirka slika marinista koje su sakupljene na teritoriji Boke, samo potvrđuje koliko je narod Crne Gore i narod Italije neminovno upućen jedan na drugog.

-U dugom periodu minulih vijekova kroz koji su se prožimali uticaji ova dva naroda, uvijek smo znali prepoznati i prihvatiti kulturne vrijednosti, a njegujući ih i čuvajući, postajali su nam savršeni uzor za sopstveno uzdizanje svijesti o bogatstvu

Sa otvaranja izložbe u Galeriji solidarnosti

nad kojim rastemo - kazao je Radulović, javlja RadioDux. Istoričarka umjetnosti Radojka Abramović istakla je da je Zajednica Italijana prepoznala ovu temu kao bitan segment zajedničke kulturne baštine, a Pomorski muzej kao inicijator i institucija koja se bavi izučavanjem pomorskog i kulturnog prošlosti Boke i crnogorskog primorja, pomogla je u realizaciji. Izložbu prati i katalog fotografija, koji je, kako kaže Abramović, napisan s ciljem da se javnosti prikaže bitan dio na-

šeg kulturnog blaga. Katalog obuhvata 45 fotografija italijanskih marinista.

Posjetioci izložbe pozdravio je i predsjednik Zajednice Italijana Crne Gore Aleksandar Dender.

-Ovaj projekat urađen je u saradnji sa Narodnim univerzitetom iz Trsta - naglasio je, između ostalog, Dender.

U muzičkom dijelu programa nastupio je tenor Aleksandar Janićević uz pratnju korepeticitora Dejana Krivokapića.

Priredila **R.M.**

Dani finske kinematografije u Dodestu

PODGORICA - „Dani finskog filma“ počće večeras u 20 sati u sali Dodest KIC-a „Budo Tomović“ projekcijom ostvarenja „Mala krila“ (2016) rediteljke Selme Vilhunen.

Reviju posvećenu finskoj kinematografiji KIC „Budo Tomović“ organizuje u partnerstvu sa Ambasadorom Finske, u okviru svog filmskog programa.

Do 19. aprila podgorička publika biće u prilici da vidi još tri ostvarenja novije finske produkcije. Sjutra, u istom terminu, biće prikazan „Istrebljivač“ (2017). Narednog dana, u srijedu 18. aprila, publika će biti u prilici da pogleda „Zakon zemlje“ (2017). Kraj revije obilježiće, u četvrtak 19. aprila, film Tomislava Hristova „Dobri poštar“ (2016). Svi filmovi biće prikazani u sali Dodest sa početkom od 20 sati. Ulaz je besplatan za sve projekcije. **R.K.**